

УДК 371.11

Вікторія Стойкова
ORCID iD 0000-0003-2862-1143

заступник завідувача кафедри теорії та методики управління
навчальними закладами, методист,
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти,
вул. Адміральська, 4-а, 54001 м. Миколаїв, Україна
viktoriya.stoykova@gmail.com

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ: РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА

Упровадження профільного навчання супроводжується низкою проблем, що чітко виявляються на регіональному рівні. В статті розкриваються механізми виявлення цих проблем та показані шляхи найбільш ефективного управління якістю профільного навчання в регіональній освітній системі освіти на основі рейтингового оцінювання. Автором запропоновано систему критеріїв якості освіти та методику їх розрахунку.

Ключові слова: *кваліметрія, метод Дельфі, методи управління профільним навчанням, критерії якості, профільне навчання, рейтингова оцінка, якість організації профільного навчання.*

© Стойкова Вікторія, 2017

Вступ. Важливим інноваційним кроком у сфері модернізації загальнодержавної та регіональних систем освіти є впровадження профільного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах різного типу через різні інституційні та мережеві форми. Проте, часто ці реформаційні процеси супроводжуються низкою проблем та недоліків, які, на думку науковців та практиків, є пов'язаними зі станом системи управління профільним навчанням на інституційному, муніципальному та регіональному рівнях, а також ефективністю використаних управлінських методів.

Серед вітчизняних педагогів та вчених достатню увагу приділено розробці методів управління якістю освіти (О. Байназарова, А. Дахін, Г. Дмитренко, Б. Жебровський, Г. Єльнікова, Т. Лукіна, С. Подмазін, З. Рябова та інші). Серед вивчених методів на особливу увагу заслуговує метод рейтингової оцінки.

Саме проблемам рейтингового управління, зокрема побудові рейтингових моделей, присвячені праці відомих вітчизняних та зарубіжних вчених економістів і менеджерів, зокрема В. Вітлінського, Ю. Лисенка, В. Тимохіна, П. Горського, А. Карминського та педагогів Е. Салліс, О. Богородська, С. Смаїлова, Н. Максишко та інших. В галузі освітнього менеджменту питання застосування рейтингового оцінювання здебільшого стосуються рейтингу вищих навчальних закладів, а в галузі загальної середньої освіти – використанню портфоліо, як методу комплексної оцінки навчальних досягнень учнів, побудованої за рейтинговим підходом.

Таким чином, питання управління якістю профільного навчання на основі рейтингової оцінки ще не набуло достатнього вивчення в вітчизняній та зарубіжній науках. Саме актуальність та соціальна значущість проблеми та недостатній рівень її наукової розробки та практичної реалізації зумовили вибір теми дослідження.

Мета статті. Обґрунтування вибору критеріїв якості організації профільного навчання та розробка методики визначення рівня їх прояву.

Сутність та значення рейтингового оцінювання в управлінні якістю організації профільного навчання. На сучасному етапі динамічного розвитку суспільства галузі використання рейтингів досить різноманітні: економіка, фінанси, політика, спорт, культура, соціологія. Чільне місце рейтинги набули і в освітній галузі, як комплексні оцінки стану функціонування й розвитку освітніх систем. Рейтинги дозволяють не тільки виявити негативні прояви діяльності освітніх систем, а й визначити причини їх появи та застосувати своєчасні заходи щодо їх усунення.

Таким чином, метою організації рейтингової оцінки стає сприяння розробці та обґрунтуванню відповідного управлінського рішення, що дозволяє вважати рейтинги основою управлінських процесів (Е. Салліс, 2014, с. 37).

Термін «рейтинг» походить від англійського дієслова «to rate» – «оцінювати». Відповідно, поняття «рейтинг» (англ. «rating») перекладається як «оцінка, визначення вартості» та представляє собою «показник оцінки діяльності, популярності, авторитету якоїсь особи, організації, групи, програм у певний час, що визначається соціологічним опитуванням, голосуванням та ін. і визначається місцем, яке вони посідають серед собі подібних» (В. Бусол, 2005, с.1210).

У науковій літературі поняття рейтинг часто тотожне до поняття оцінка (стан процесу, суб'єкта; відповідність певної діяльності заданим оцінним параметрам шкали; порівняння суб'єктів між собою (ранжування); вимірювання важливості виконуваної ролі). Процес такого оцінювання може проводитись як з метою встановлення абсолютної оцінки функціонування закладу, певного процесу, діяльності суб'єкту, так і з метою порівняльної оцінки (ранжування). Система ранжування вибудовується у відповідності до певних критеріїв або певних норм.

З одного боку рейтингова оцінка може слугувати показником діяльності, надійності або авторитету організації, суб'єкту, з іншого – методом порівняльної оцінки, або інструментом порівняльного аналізу. Вона будується на застосуванні єдиних універсальних підходів до оцінювання діяльності того чи іншого суб'єкту (Миронова Л., 2011).

Застосування рейтингової оцінки забезпечує отримання комплексної характеристики системи, а результати рейтингу дають можливість розподілити об'єкти за окремими ознаками та здійснити перспективний прогноз розвитку організації, окремого суб'єкту, чи тенденцій у певній галузі чи діяльності.

Таким чином, в основу рейтингу покладено саме оцінку стану об'єкта рейтингування. Також слід брати до уваги те, що поняття «рейтинг» може набути іншого значення залежно від того, з якою метою він використовується.

Ми вважаємо, що рейтингова оцінка організації профільного навчання визначає місце кожного навчального закладу серед інших навчальних закладів або кожного району (міста обласного підпорядкування) серед інших адміністративно-територіальних одиниць середнього рівня щодо організації системи профільного навчання в освітньому середовищі району (міста).

В практичному сенсі упровадження рейтингової оцінки надає можливість: забезпечити департаменти освіти та науки, обласні інститути післядипломної педагогічної освіти, районні (міські) відділи (управління) освіти, органи управління освітою об'єднаних територіальних громад, методичні кабінети (науково-методичні центри), громадськість інформацією про стан та динаміку розвитку системи профільного навчання в регіонах області; приймати адекватні управлінські рішення

щодо вдосконалення системи управління якістю освіти, корегування планів роботи управлінь (відділів) освіти, визначення базових стратегій розвитку профільної освіти регіонів області; корегувати плани та тематику заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів із актуальних питань організації профільного навчання; інформувати педагогічні колективи, адміністрації навчальних закладів, громадськість про стан організації профільного навчання в області.

Запровадження рейтингової оцінки організації профільного навчання здійснюється на основі відкритих оприлюднених показників та чітких критеріїв, а сам рейтинг ґрунтується на принципах гласності, прозорості, доступності, відкритості та відповідальності розробника за якість самої рейтингової системи. Ця інформація унормовується затвердженням положенням про рейтингову оцінку організації профільного навчання.

Сам процес рейтингового оцінювання впроваджується з метою прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й основних тенденцій розвитку системи профільного навчання в районах (містах) області.

Основними завданнями рейтингової оцінки є такі:

- з'ясувати реальний стан організації профільного навчання;
- прийняти виважені управлінські рішення щодо модернізації мережі навчальних закладів у регіонах області, підвищення ефективності організації профільного навчання в регіоні;
- урізноманітнити форми організації навчально-виховного процесу в закладах освіти;
- забезпечити варіативність освітніх послуг із урахуванням індивідуальних запитів учнів та можливості вибору навчальних закладів, форм та змісту навчання учнями;
- підвищити ефективність управління на місцях, зміцнення виконавської дисципліни працівників місцевих органів управління освітою, методичних служб, навчальних закладів;
- створити атмосферу здорової конкуренції в освітньому середовищі;

- забезпечити зростання творчої активності педагогічних колективів, стимулювання праці адміністрації та педагогічних колективів навчальних закладів;
- залучити громаду до формування освітньої політики в області, прискорення переходу до державно-громадського управління освітою через громадське обговорення результатів рейтингу.

Критерії якості організації профільного навчання.

Міжнародною організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD, 2009) розроблено показники якості освіти, що розподілені у чотири групи:

- Інформація про тих, хто навчається, що впливає на успішність їх навчання і як успішність навчання впливає на їх успішність на ринку праці.

- Інформація про інвестиції в освіту.

- Інформація про навчання впродовж життя (long-life learning) та для професійного розвитку.

- Інформація про освітнє середовище.

Організація об'єднаних націй (ООН) розглядає дещо інші показники якості освіти:

- Наявність (безкоштовність освіти, наявність відповідної інфраструктур, зокрема педагогічних кадрів).

- Доступність (відсутність дискримінаційної складової що усіх верств населення).

- Прийнятність (актуальний зміст відповідність культурним особливостям, гарантована якість).

- Можливість адаптації (освіта повинна розвиватися відповідно до мінливих потреб суспільства, і бути адаптованою до місцевих умов).

Радою з освіти Європейського Союзу було проведено дослідження якості освіти у більше ніж 26 країнах за шістнадцятьма показниками, які відображають чотири сфери: показник навчальних досягнень учнів (з математики, читання, природничих наук, основ громадянського права, інформаційних і комунікаційних технологій, вміння вчитися самостійно); показники успіху та переходу (кількість

учнів, що покинули школу, що здобули повну середню освіту, навчаються в коледжах або в університетах); показники моніторингу освіти (оцінювання та управління шкільною освітою, участь батьків в освітньому процесі); показники ресурсів і структури (освіта та підготовка вчителів, охоплення дошкільною освітою, кількість учнів, що припадає на один комп'ютер, освітні витрати на одного учня) (Байназарова О., 2006).

Запропонована нами модель рейтингової оцінки якості організації профільного навчання, побудована з використанням різних міжнародних систем оцінювання якості освіти і здійснюється на основі розроблених (у відкритий спосіб) критеріїв, які відображають основні аспекти процесу організації профільного навчання (якість результатів, якість умов та якість процесів) за трьома напрямками (Рис. 1):

- забезпечення організаційно-педагогічних умов процесу реалізації профільного навчання у ЗНЗ;
- запровадження мережевих форм організації профільного навчання.
- результативність профільного навчання.

За цими напрямками сформована номенклатура показників та критеріїв якості організації профільного навчання. Перший напрям «Забезпечення організаційно-педагогічних умов процесу реалізації профільного навчання у ЗНЗ» містить п'ять критеріїв (охоплення учнів профільним навчанням; створення умов для вибору профільного спрямування; кадровий склад педагогічних працівників, які викладають профільні предмети; повнота використання варіативної складової навчальних планів при організації профільного навчання та допрофільної підготовки учнів; профорієнтаційний зміст навчальних планів при організації профільного навчання та допрофільної підготовки учнів).

Другий напрям «Запровадження мережевих форм організації профільного навчання» містить також п'ять критеріїв (охоплення мережевими формами профільного навчання (освітні округи); забезпечення підвозу учнів для вивчення профільних предметів; забезпечення підвозу учнів на вивчення елективних курсів; отримання професійної освіти в окрузі, отримання професійної освіти в окрузі). Під підвозом учнів мається на увазі організований та/або самостійний під'їзд до місця

навчання для вивчення окремих предметів навчального плану (профільних предметів, елективних курсів, тренінгів (за окремим графіком/розкладом, складеним у межах округу).

Рис. 1 Модель рейтингової оцінки якості організації профільного навчання

Спільним для обох напрямів є критерій «Економічний ефект отриманий у ході реалізації профільного навчання та мережевого профільного навчання». Адже саме запровадження мережевого профільного навчання можна розглядати як

економічний результат. Особливо з точки зору становлення відкритого освітнього простору регіону. Російські науковці Фільчаков Ю. та Харчевніков Є., вважають, що для регіональної системи управління освіти поява будь-якого мережевого проекту означає прояв тенденції розвитку освіти, вказівка на проблему і спосіб її вирішення в регіоні. Для самих учасників мережевого проекту він є засобом розвитку власного змісту. Це підвищує інвестиційну привабливість регіональної системи освіти. (Фільчаков Ю., Харчевніков Є., 2007).

Окрім названих, в систему критеріїв визначення якості організації профільного навчання за третім напрямом «Результативність профільного навчання» увійшли показники: навчальні досягнення учнів (результати сформованості життєвих, предметних та початкових професійних компетентностей) та наступність між профільною та професійною освітою.

Методика розрахунку рейтингової оцінки.

Для визначення рівня прояву критеріїв якості організації профільного навчання нами розроблено методику розрахунку рейтингової оцінки (*Таблиця 1*). Вона дає можливість якісні критерії будь-якої діяльності представити за допомогою кількісних коефіцієнтів (оцінок).

Розрахунок критерію «Економічний ефект отриманий у ході реалізації профільного навчання та мережевого профільного навчання» здійснюється за методикою детально описаною в роботі «Оцінка ефективності моделі мережевої взаємодії в організації допрофільної підготовки і профільного навчання» (Фільчаков Ю., Харчевніков Є., 2007). Критерій «Навчальні досягнення учнів», на наш погляд, є доцільним розраховувати за традиційними методиками розрахунку академічної успішності та якості навчання учнів.

Таким чином, рейтингова оцінка охоплюватиме усі критерії та формуватиметься за принципом адитивності, тобто дорівнюватиме сумі значень величин, що відповідають його частинам, незалежно від того, яким чином поділено об'єкт.

Розрахувати рейтинг можна за формулою:

$f(RO_1 + RO_2 + RO_3) = f(RO_1) + f(RO_2) + f(RO_3)$, де RO_1 – рейтингова оцінка за першим напрямом (забезпечення організаційно-педагогічних умов процесу реалізації профільного навчання у ЗНЗ району (міста)), RO_2 – рейтингова оцінка за другим напрямом (запровадження мережевих форм організації профільного навчання), RO_3 – рейтингова оцінка за третім напрямом (результативність профільного навчання).

Таблиця 1 Методика розрахунку рейтингової оцінки якості організації профільного навчання

№	Назва критерію	Принцип розрахунку критерію. Формула для розрахунку
Напрям I.: Забезпечення організаційно-педагогічних умов процесу реалізації профільного навчання у ЗНЗ району (міста)		
1.1.	Охоплення учнів профільним навчанням (α)	Чисельно дорівнює відношенню кількості учнів, охоплених профільним навчанням до загальної кількості учнів старших класів. $\alpha = \frac{N_{\text{учнів_охоплено_профільним_навчанням}}}{N_{\text{загальна_кількість_учнів_ст._класів}}}$
1.2.	Створення умов для вибору профільного спрямування (β)	Визначає коефіцієнт врахування уподобань учнів щодо вибору профільного навчання (варіативності вибору профілів навчання). Чисельно дорівнює добутку коефіцієнта оцінки охоплення учнів профільним навчанням (α) та частки учнів старших класів, для яких запропонований вибір профілів навчання більше одного. $\beta = \alpha \times \left(1 - \frac{N_{\text{учнів_однопрофільних_НЗ}}}{N_{\text{учнів_охоплено_профільним_навчанням}}} \right)$
1.3.	Кадровий склад педагогічних працівників, які викладають профільні предмети (λ)	Визначає якісний кадровий склад навчального закладу. Чисельно дорівнює частці педагогів вищої категорії, які викладають профільні предмети від загальної кількості педагогів, які працюють в профільних класах школи. $\lambda = \frac{N_{\text{учителів_першої_та_вищої_категорії,_які_викладають_профільні_предмети}}}{N_{\text{учителів,_які_викладають_профільні_предмети}}}$

1.4.	Повнота використання варіативної складової навчальних планів при організації профільного навчання та допрофільної підготовки учнів) (μ)	Визначає ступінь варіативності змісту профільної освіти. Чисельно дорівнює відношенню кількості годин варіативної складової робочого навчального плану до максимальної кількості годин передбачених типовим навчальним планом для даного профілю. $\mu = \frac{N_{\text{годин_варіативної_складової_робочих_навчальних_планів}}}{N_{\text{годин_варіативної_складової_типових_навчальних_планів}}}$
1.5.	Профорієнтаційний зміст навчальних планів при організації профільного навчання та допрофільної підготовки учнів (κ)	Чисельно дорівнює відношенню кількості учнів, які вивчають курси профорієнтаційного спрямування до максимальної кількості учнів 8-11 класів. $\kappa = \frac{N_{\text{учнів_вивчають_профорієнтаційні_курси}}}{N_{\text{загальна_кількість_учнів_8-11_класів}}}$
Напрямок II.: Запровадження мережевих форм організації профільного навчання		
2.1.	Охоплення мережевими формами профільного навчання (ν)	Чисельно дорівнює відношенню кількості учнів охоплених профільним навчанням в округах до загальної кількості учнів 10-11 класів. $\nu = \frac{N_{\text{учнів_охоплених_профільним_навчанням_в_округах}}}{N_{\text{загальна_кількість_учнів_охоплених_профільним_навчанням_в_районі}}}$
2.2.	Забезпечення підвозу для вивчення профільних предметів (ω)	Чисельно дорівнює відношенню кількості учнів, які підвозяться в опорну школу на профільні предмети до загальної кількості учнів 10-11 класів в окрузі $\omega = \frac{N_{\text{учнів_підвозяться_на_профільні_предмети}}}{N_{\text{учнів_навчається_в_окрузі}}}$
2.3.	Забезпечення підвозу учнів на вивчення елективних курсів (τ)	Чисельно дорівнює відношенню кількості учнів, які підвозяться в опорну школу на профільні предмети до загальної кількості учнів 10-11 класів в окрузі $\tau = \frac{N_{\text{учнів_підвозяться_на_елективні_курси}}}{N_{\text{учнів_навчається_в_окрузі}}}$
2.4.	Отримання професійної освіти (φ)	Чисельно дорівнює відношенню кількості учнів, які отримують професійну освіту в окрузі до загальної кількості учнів 10-11 класів в окрузі $\varphi = \frac{N_{\text{учнів_отримують_професійну_освіту_в_окрузі}}}{N_{\text{учнів_навчається_в_окрузі}}}$

Напрямок III. Результативність профільного навчання		
3.1.	Наступність між профільною та професійною освітою (δ)	<p>Представляє собою критерій створення умов для забезпечення професійного розвитку особистості.</p> <p>Чисельно дорівнює відношенню кількості випускників, які обрали освіту відповідно до профілю навчання (за попередній рік) до загальної кількості випускників у тому році.</p> $\delta = \frac{N_{\text{випускників, які обрали професійну освіту відповідно до профілю (за попередній рік)}}}{N_{\text{випускників охоплених профільним навчанням (за попередній рік)}}$

Розрахунок оцінки за напрямками здійснюється на основі формул, а саме:

• $RO_1 = [0,3 \times \beta + 0,2 \times \lambda + 0,15 \times \mu + 0,15 \times \kappa + 0,2 \times \gamma_1] \times 100$, де γ_1 – економічний ефект, отриманий від організації профільного навчання.

• $RO_2 = [0,1 \times \theta + 0,3 \times \omega + 0,2 \times \tau + 0,2 \times \varphi + 0,2 \times \gamma_2] \times 100$, де γ_2 – економічний ефект, отриманий від організації мережевого профільного навчання.

• $RO_3 = [0,15 \times \pi + 0,35 \times \rho + 0,5 \times \delta] \times 100$, π – критерій успішності, ρ – критерій якості.

Оцінювання здійснюється за кожним із критеріїв того чи іншого напрямку таким чином, що загальна максимальна оцінка організації профільного навчання складатиме 300 балів (кожен напрямок рейтингової оцінки оцінюються за 100-бальною шкалою з урахуванням вагомості кожного показника в даному напрямі). Реальну вагомість кожного показника в сукупності було оцінено через коефіцієнти вагомості, для визначення яких використовували метод Дельфі. Сутність методу полягає у створенні експертної групи, члени якої мають високі, але більш-менш однакові фахові навички щодо оцінювання якості профільного навчання в окремих регіонах області. Такими експертами стали представники відділів (управлінь) освіти та районних (міських) методичних кабінетів (центрів), відповідальні за організацію профільного навчання (Сльнікова Г., 2003), (Гунта Г., 2002), (Рябова З., 2006, с. 7).

Члени експертної групи оцінювали вагомість кожного критерію із сукупності обраних, при цьому загальна сума коефіцієнтів вагомості приймалася рівною одиниці. Порядок опитування забезпечував експертам можливість здійснювати

незалежне оцінювання вагомості показників. Після попереднього оцінювання результати, отримані кожним членом групи, були обговорені на засіданні експертної групи. З урахуванням обговорення кожний експерт повторно визначав вагомість показників за двома напрямками, а середньоарифметичні значення коефіцієнтів приймалися як вихідні для подальших розрахунків.

Таким чином для визначення показників та коефіцієнтів їх вагомості було враховано думку представників усіх об'єктів оцінювання, що тим самим підвищило якість використаного методу, а саме: валідність, надійність та ефективність його результатів.

Апробувалася дана методика у період із 2012 до 2015 року в Миколаївській області. Учасниками рейтингу були відділи (управління) освіти райдержадміністрацій (міських) рад, районні (міські) методичні кабінети (центри), загальноосвітні навчальні заклади області. Оцінка здійснюється окремо для кожного типу адміністративно-територіальних одиниць середнього рівня, а саме 19 районів та 5 міст обласного підпорядкування.

Оцінювання стану організації профільного навчання в районах (містах) Миколаївської області здійснюється один раз на рік, у жовтні – листопаді за поточний навчальний рік.

Висновки. Підсумовуючи все вищенаведене, можна виділити 3 особливості, які роблять метод рейтингових оцінок дієвим та популярним в освітній галузі, зокрема для встановлення фактичного стану організації профільного навчання.

- Усі методи базуються на комплексному та багатовимірному підходах до оцінки стану профільного навчання.

- Рейтингова оцінка може бути побудована на основі статистичної звітності, що не вимагає додаткових фінансових витрат.

- Отримана оцінка є порівняльною, і вона враховує фактичний стан розвитку кожного з об'єктів оцінювання.

- Рейтингова оцінка є основою для ефективного управління як профільною освітньою мережею так і окремим навчальним закладом в ній.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байназарова О. О. Розробка системи показників якості загальної середньої освіти на регіональному рівні / О. О. Байназарова // Постметодика. – 2006. – № 6. – С. 62–64.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і гол. ред. В. Т. Бусол]. – К.: Ірпінь, 2005. – 1728 с.
3. Гунта Г. В. Педагогічна кваліметрія: Навч.-метод. матеріали зі спецкурсу / Ужгород: Ужгородський національний університет, 2002. – 32 с.
4. Дмитренко Г. А. Стратегічний менеджмент: Цільове управління освітою на основі кваліметричного підходу : Навч. посібн. / Г. А. Дмитренко. – К. : ІЗМН, 1996. – 140 с.
5. Сльнікова Г. В. Основи адаптивного управління: курс лекцій. – К.: ЦППО АПН України, 2003. – 133 с.
6. Компас – посібник з освіти в галузі прав людини за участі молоді [Електронний ресурс]. / [П. Брандер, Л. Вітте, Н. Гані та ін.] ; під ред. П. Брандер. – Режим доступу : http://dsmsu.gov.ua/media/2015/04/08/24/compass_.pdf.
7. Лукіна Т. О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні: Монографія. / Т. О. Лукіна – К.: НАДУ, 2004. – 292 с.
8. Миронова Л. Г. Класифікація рейтингових моделей та їх застосування в прийнятті управлінських рішень [Електронний ресурс] / Л. Г. Миронова // Ефективна економіка. – 2011. – № 6. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=583>.
9. Про затвердження Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] // Постанова Кабінету Міністрів України від 10 січня 2012 р. № 18/20331. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0018-12>.
10. Рябова З. В. Якість освіти як педагогічна категорія / З. В. Рябова // Джерело педагогічної майстерності. Управління якістю освіти в Харківському регіоні. 2006. – № 1 (35). – С. 5 – 10.
11. Фильчаков Ю. А., Харчевников Е.Л. Оценка эффективности модели сетевого взаимодействия в организации предпрофильной подготовки и профильного обучения [Електронний ресурс] / Ю. А. Фильчаков, Е. Л. Харчевников // Вопросы Интернет образования. – 2011. – № 56. – Режим доступу: http://vio.uchim.info/Vio_56/cd_site-/articles/art_4_7.html.
12. Sallis E. Total quality management in education. – Routledge, 2014. – p. 176. DOI: 10.4324/9780203417010.
13. Organisation for Economic Cooperation and Development (Paris). Education at a Glance 2008: OECD Indicators, 2008. – p. 528. DOI: 10.1787/eag-2008-en.

УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ОРГАНИЗАЦИИ ПРОФИЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ: РЕЙТИНГОВОЕ ОЦЕНИВАНИЕ

Стойкова Виктория, заместитель заведующего кафедрой теории и методики управления

учебными заведениями, методист, Николаевский областной институт последипломного педагогического образования, ул. Адмиральская, 4-а, 54001 г. Николаев, Украина, viktoriya.stoykova@gmail.com

Внедрение профильного обучения сопровождается рядом проблем, которые отчетливо проявляются на региональном уровне. В статье раскрываются механизмы выявления этих проблем и показаны пути наиболее эффективного управления качеством профильного обучения в региональной образовательной системе образования на основе рейтинговой оценки. Автором описана система критериев качества образования и методика их расчета.

Ключевые слова: *квалиметрия, метод Дельфи, методы управления профильным обучением, критерии качества, профильное обучение, рейтинговая оценка, качество организации профильного обучения.*

QUALITY MANAGEMENT EDUCATION PROFILE: RATING EVALUATION

Stoikova Victoriia, Deputy Head of the Department of theory and school management techniques, Methodist, Nikolaev Regional Institute of Postgraduate Education, Str. Admiral, 4-A, 54001 Nikolaev, Ukraine, viktoriya.stoykova@gmail.com

The introduction of Profile education is accompanied by a number of problems that are clearly determined at the regional level. This article describes the mechanisms to identify these problems and shown the most effective ways to control the quality of specialized education in the regional educational system which is based on the rating evaluation.

The author has proposed a system of criteria for the construction of rating the quality of Profile education which is combined into three equal areas: the ensuring organizational and pedagogical conditions of implementation of Profile education at general education institutions; the introduction of network forms of organization of Profile education; the effectiveness of Profile education. The author's methodology of calculation the quality criteria of Profile education has been presented in the article. The ponderability of the criteria has been determined by peer review.

Keywords: *qualimetry, Delphi method, methods of management of the profile education, quality criteria, profile training, assign ratings, quality organization of profile education.*

Стаття надійшла до редакції 18.01.2017

Прийнято до друку 16.12.2017

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Bainazarova O. O. (2006). Rozrobka systemy pokaznykiv yakosti zahalnoi serednoi osvity na rehionalnomu rivni [Development Scorecard quality of secondary education at regional level]. *Postmetodyka*, 6, 62–64. (ukr).

2. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (2005). [Great Dictionary of Modern Ukrainian]. Busol V. T. (Ed.). K.: Irpin. 1728 (ukr).
3. Hunta H. V. (2002). Pedahohichna kvalimetriia: Navch.-metod.: materialy zi spetskursu [Educational Qualimetry]. Uzhhorod: Uzhhorodskyi natsionalnyi universytet. 32 (ukr).
4. Dmytrenko H. A. (1996). Stratehichnyi menedzhment: Tsilove upravlinnia osvitoiu na osnovi kvalimetrychnoho pidkhodu : navch. posibn. [Strategic Management: Proper management education based approach qualimetric]. K. : IZMN. 140 (ukr).
5. Ielnikova H. V. (2003). Osnovy adaptivnoho upravlinnia: kurs leksii [Fundamentals of adaptive management]. K.: TsIPPO APN Ukrainy. 133 (ukr).
6. P. Brander, L. Witte, T. Ghana & others. (2012). Kompas – posibnyk z osvity v haluzi prav liudyny za uchasti molodi [Compass – manual on education in human rights for youth participation]. P. Brander (Ed.) Available at : http://dsmsu.gov.ua/media/2015/04/08/24/compass_.pdf. (ukr).
7. Lukina T. O. (2004). Derzhavne upravlinnia yakistiu zahalnoi serednoi osvity v Ukraini: Monohrafiia [Public administration quality of secondary education in Ukraine]. K.: NADU. 292 (ukr).
8. Myronova, L. H. (2011). Classification of rating models and their use in management decision-making [Classification of rating models and their application in management decisions]. Efektyvna ekonomika [Effective Economy]. Available at : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=583> (ukr).
9. Pro zatverdzhennya Polozhennia pro natsionalnu systemu reitynhovoho otsiniuvannia diialnosti vyshchych navchalnykh zakladiv. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 10 sichnya 2012 r. № 18/20331 [On approval of a national system for rating evaluation of higher education. Cabinet of Ministers of Ukraine of 10 January 2012 r. № 18/20331]. Available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0018-12>. (ukr).
10. Riabova Z. V. (2006). Yakist osvity yak pedahohichna katehoriia [The quality of education as a pedagogical category]. Dzherelo pedahohichnoi maisternosti. Upravlinnia yakistiu osvity v Kharkivskomu rehioni, 1 (35), 5 – 10, (ukr).
11. Fil'chakov, Ju.A., Harchevnikov, E.L. (2011)/ Ocenka jeffektivnosti modeli setevogo vzaimodejstvija v organizacii predprofil'noj podgotovki i profil'nogo obuchenija [Evaluating the effectiveness of networking model in the organization of pre preparation and profile training] Voprosy Internet obrazovanija, 56, [Sajt federacii Internet Obrazovanija]. – Available at : http://vio.uchim.info/Vio_56/cd_site-/articles/art_4_7.html (rus).
12. Sallis E. (2014). Total quality management in education. – Routledge, 176. DOI: 10.4324/9780203417010. (eng).
13. Organisation for Economic Cooperation and Development (Paris). (2008). Education at a Glance 2008: OECD Indicators,. – p. 528. DOI: 10.1787/eag-2008-en (eng).